

jelentésének nem csupán statisztikai adatokat tartalmazó részét kell megfontolnunk, hanem főleg ama vallomásait, melyek az eredményeségről szólnak. Gastinel a statisztikai adatok ellenére is kénytelen megállapítani, hogy a tanulók minősége gyenge. (Jellemző, hogy a francia pedagógiai lapok már oly értelemben is nyilatkoztak, hogy kisebb számú tanulóval jobb eredményt érnek el, mint eddig a sok, de a klasszikus nyelvek tanulására hajlammal nem bíró tanulóval.) Az önálló fogalmazás terén nagyon elszomorítók az eredmények. A grammatikai ismeretek sem kielégítők. E jelenségeknek pszichológiai okát a *tehetségek hiányában* látja Gastinel. De hát akkor mi az oka annak, hogy a latint, görögöt tanuló növendékeknek új szekciókat kell nyitni? Mi az oka a látszólagos renaissance-nak? Erre őszintén rávilágít a Lycée Henri IV. (s több más lycée) proviseurjének jelentése, mely szerint «a mi hellenistáink közül többen a reális tárgyaktól és a második idegen nyelvtől való idegenkedésből választják a görögöt». Mindebből láthatjuk, hogy a latin-görög irány renaissance-áról szóló híreket nem szabad túlbecsülni és hogy Cledat és Dognon javaslatai reális alapúak. A szociális tudományok kurzusán (École des Hautes-Études sociales) *Lévy-Wogue* veszi lelkesen védelmébe a klasszikus nyelveket. Kimutatja, hogy a tanuló a fogalmak tiszta látását, a megkülönböztetni tudást a latinnak köszönheti, mert ez rászoktatja, hogy ne csak a szavak, de az eszmék kapcsolatát is keresse; kimutatja, hogy a fordítás munkája — még hibái mellett is — azt eredményezi, hogy a dolgokat ne felületesen ítéljük meg; azok a tanulók is, kik az életben többet sohasem veszik a latin írókat a kezökbe, a latinnak köszönhetik az írás és gondolkodás pontosságát. Emellett a klasszikus irodalmak egyszerűségökkel, őszinteségökkel, tipikus példáikkal a szívbéli műveltségnek is forrásai. (Rev. Univ. 1913 dec.) A Rev. Univ. 1914. januári számában *A. Balz*, a lyoni egyetem dékánjának nézetétől is támogatva, a fordítások nevelő értéke mellett tör lándzsát.

K. G.

VEGYES.

Brassai módszeréről a M. P. 1914. I. sz.-ban Gál Kelemen-től megjelent cikk némi kiegészítésül röviden felemlítem, hogy Brassai didaktikai elveivel behatóan foglalkozik *Gyertyánffy István* és *Kiss Áron* «A Népiskola Módszertana» című, tanítóképző-intézetek számára készült kézikönyve (Bpest, 1876, 220—225. l.). Szerintök Brassai az első nevelési íróink közül, ki a tanítási elveket eredeti, önálló gondolkodáson alapuló rendszerbe foglalta, s elmélete, mint a magyar

gondolkodás eredménye, reánk nézve kiváló fontosságú. A részletekben nem mindenben értenek vele egyet. Így pl. Brassainak azt a nézetét, hogy a hangoztatás lélektani baklövés volna, nem fogadják el. E módszertan nem egyedüli méltányolója Brassai módszerének. Így Brassai filológus működését nemcsak méltányolta, de főleg mondattani értekezéseit az iskolai nyelvtanítás szempontjából tanulmányozta *Kármán Mór* (I. Népiskolai magyar nyelvtanaink története. Írta Böngérfi János. Bpest 1908, 163—164. l.). A számolástanítás módszerére vonatkozó nézeteivel pedig Böngérfi János és Orbók Mór foglalkozott az elemi népiskolák számolástanításához írt *Vezérkönyvben* (I. füzet. Bpest—Pozsony, 34—36. l.). Brassainak *Kisdedek Számvetése és Számító Socrates* c., angol minta után készült műveit használták fel. Ezekben is mindenütt az nyilatkozik meg, hogy Brassai a módszert a tanulók életkorához, lelki világához igyekezett alkalmazni, ámbár ma nem lehetne mindenik gondolatát követnünk. E sorok célja pusztán annak a jelzése, hogy Brassai módszeréről nem feledkezett meg teljesen a magyar irodalom.

Böngérfi János.

A matematikai tanítás reformja ügyében április 1—4. nemzetközi értekezlet lesz Párisban. A megnyitó ülésen *F. Kleinnek*, a Matematikai Oktatás Nemzetközi Bizottsága elnökének előadása után *Borel*: A tanítás alkalmazkodása a természettudományok fejlődéséhez, *D'Ocagne*: A matematika szerepe a mérnöki tudományokban címmel tart előadást. Egyik ülésnek egyetlen tárgya: a differenciál- és integrálszámítás elemeinek bevitele a középiskolába; előadója *Beke Manó*. A másik főtárgy: a technikusok matematikai képzésének megvitatása *Staeckel* előadása alapján. Az értekezlet idejében több francia tudományos társulat is tart üléseket.

Pedagógiai mozgóképek. A Magyar Tanítók Otthona kezdesére a főváros tanácsa 1913 tavaszán értekezletet hívott össze annak megvitatására: miként lehetne a mozgófényképeket a tanítás céljaira rendszeresen felhasználni. Azóta megkezdte működését az Otthon filmgyára (IX., Kinizsi-utca 16.), melyet országos jellegű pedagógiai bizottság irányít. Első sorban felveszik mindazt, amit hazánkban alkalmasnak találnak erre, természeti szépségeket, történeti emlékeket, kulturális és gazdasági életet stb. s ezt a külfölddel is megismertetik. Nagy értékű lesz ez a munka és mindenki részéről támogatást érdemel. A tanító, szórakoztató előadások, melyek *Kultur-színpad* néven megindultak, ha nem gyorsan is, elvonhatják a tanulókat a hatásukkal nem törődő «mozik»-tól. Ez általános, közérkölciségi érdek. Sok olyat megismertet ez a gyár és az egész országban megismerhetővé tesz, ami eddig a tanításból hiányzott. Ezzel a közműveltség egységesebbé tételéhez járulhat hozzá.

A Magyar Pædagogia Új-Könyvek rovata szeretne minden hónapban összeállítani minden pedagógiai vonatkozású hazai nyomtatványt. A szerkesztőnek ez a törekvése azonban nem lehet sikeres, mert a magyar könyvkereskedők lapja, melyből az újdonságokról értesül, maga sem tud minden munkáról, s a kiadók pedagógiai művet jóformán soha sem küldenek a szerkesztőségnek. Így ismeretésre kiadható példányunk is ritkán akad. Ezért arra kérjük a szerzőket, sziveskedjenek minden alkalommal utasítani a kiadót vagy a nyomdát arra, hogy az új munkát a M. P. szerkesztőjéhez (*névére és lakására címezve*) küldjék el. Enélkül az Irodalom-rovat nagyon hiányos marad.

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Hivatalos nyugtázás.

I. 1913 dec. 16-tól 31-ig a következő tagok tagsági díja folyt be:
Rendes tag adománya: Dr. Burány Gergely Csorna 10 kor.

Külső tagok befizetései: **1911-re:** Szinok Zoltán Erzsébetfalva.

1912-re: Albert J. Pozsony. Barthos K. Csillag K. Erődi E. Gergely I. Görög M. Bpest. Incze A. Balmazújváros. Jánosi B. Bpest. Kardos A. Somoskőujfalu. Klupáthy J. Bpest. Kovács F. Baja. Kovács R. Köpeczy K. Kún I. Lenkei L. Lőrincz D. Pályi S. Répay D. Schidella I. Stern Á. Sente L. Tauber E. Turcsek N. Villám M. Bpest. Wild M. Zsidovin.

1913-ra: Albert J. Pozsony. Ágh G. Ballai K. Barthos K. Baumann J. Bezdek J. Cavalloni P. Farkasfalvi S. Fürj P. Himpfner B. Horváth Gy. Bpest. Huzják L. Mármarosziget. Jánosi B. Józsa M. Bpest. F. Kiss I. Debreczen. Klupáthy Jenő. Kovács R. Kurucz J. Lázár K. Bpest. Nagy Zs. Debreczen. Nickel B. Rózsahegy. Oravecz K. Schidella I. Snazel F. Stepankó A. Bpest. Szász F. Ujverbász. Szeke-res A. Szinnyi J. Bpest. Szlávik F. Csikszereda. Szolovits J. Zsolna. Zimányi D. Bpest.

1914-re: Bárány G. Décsey J. Bpest. Jakab B. Pécs. Kassai L. Csikszereda. F. Kiss I. Debreczen. Millecker B. Versecz. Nagy Zs. Debreczen. Niedermayer B. Rábacsanak. Papp I. Szolnok. Pecz V. Vargha D. Bpest.

1915-re: Győri V. Pozsony. Molnár Sz. Szombathely. Vargha D. Bpest.

II. 1914 január hó 1-től január 30-ig a Társaság pénztárába a következő befizetések történtek (1 közlés):

Alapító tagok adományai: Bartoniek Géza 40 kor., dr. Székely István 100 kor.

Kültagok befizetései: **1911-re:** Béky E. Adony.

1912-re: Béky E. Adony. Bihari F. Miskolcz. Bugledics J. Szil. Fest S. Bpest. Gárdos M. Sátoraljaújhely. Kupi F. Bpest. Lovas A. Hajdunánás. Mánya A. Sárospatak. Roseth A. Bpest. Sebők J. Tata. Szabó I. Radnalajosfalva. Szeiler A. Fogaras. Weigl G. Karánsebes. Welledits L. Szabadszentkirály.

1913-ra: dr. Bartók Gy. Kolozsvár. Béky E. Adony. Bihari F. Miskolcz. Bitter I. Bpest. Both B. Magyarlapod. Éberhardt J. Mucsi. Folkmann J. Zólyom. Fest S. Bpest. Földes R. Rákosliget. Gárdos M. Sátoraljaújhely. dr. Gonda J. Makó. Haselböck G. Kirva. Kupi F. Bpest. Lázár L. Galgóc. Leittich M. Nagyjécsa. Liszka J. Vulkán. Lovas A. Hajdunánás. Mánczos J. Szirkvashegy 2 kor. Mende J. Bpest. Molnár M. Ujvidék. Morvay Á. Szeghalom. Pénzes Z. Makó, dr. Pozsgay R. Bpest. Románecz M. Ungvár. Sassy Nagy L. Bpest. Szeifart V. Mór. Szeiler A. Fogaras. Takáts J. Kismarton 2 kor. Zelenka F. Bpest.

1914-re: Antal G. Pápa. Ágner L. Bpest. Bacszányi J. Igló. Balassa J. Baranyai Gy. Baros Gy. Bpest. Bán J. Rózsahegy. Bánfi A. Sümeg. Bene A. Mezőujlak. Berkes O. Keszthely. Bernáth L. Béres J. Kőkényes. Binder L. Kolozsvár 2 kor. Bódiss J. Pannonhalma. Bobits M. Turja. Bökényi D. Mármárossziget. Branner L. Csáktornya. Bründl Ö. Sopron. Buda L. Podolin. Burger F. Rákospalotaujfalu. Cavalloni P. Bpest. Csiszár A. Nagybózsva. Czékus F. Kiskundorozsma. Czigler I. Kassa. Czvainá J. Besztercze. Dach J. Pozsony. Danilovics J. Bpest. Darvas F. Magyarpécska. Dercsényi J. Beregszász. Dillmann A. Pécs. Dobra I. Pécs. Eltscher S. Nyiregyháza. dr. Eröss L. Éltes M. Faragó K. Bpest. Farkas A. Félégyháza. Fazakas J. Kolozsvár. Fejes Á. Nagyenyed. Fodor J. Kézdivásárhely. Folkmann J. Zólyom. Freundt B. Nagybitse. Füst A. Székesfehérvár. Gál K. Kolozsvár. Gálfalvi S. Székesfehérvár. Gáspár B. Nyirbátor. Gergye I. Keszthely. Germán I. Pécs. Goldziher K. Bpest. Özv. Gombárovnits K. Pécs. Gratzner A. Pozsony. Havas I. Bpest. Hábor S. Losoncz. Hehelein K. Szatnár. Heuer E. Bpest. Hirschmann N. Pozsony. Hollós J. Sopron. Holzmann K.-né Bpest. Hortobágyi Zs. Pancsova. Horvay R. Debreczen. Horvay E. Bpest. Horváth F. Karczag. Horváth K. Pannonhalma. Horváth K. Komárom. Horváth L. Köpesény. Hugl Gy. Bpest. Inderst K. Zólyom. Isépy L. Bpest. Kaminszky G. Ungvár. Kanabé D. Resiczabánya. Karsay J. Győr. Kaszapinovits V. Kevedobra. Kántor M. Kisczigánd. Kádár F. Csikszereda. Keller I. Mezőtúr. Kerekes S. Nagyszöllös. Kiss J. Madarász. Kiss J. Nagyág. Kiss L. Abrudbánya.

Kérelem. Felkérem a Társaság azon tisztelt tagjait, akik tagdíjajkkal még hátralékban vannak, hogy a hátralékot mielőbb, címemre juttatni szíveskedjenek. Az alapszabályok 16. §-a értelmében a tagdíj az év első negyedében fizetendő.

Kérem továbbá azon tisztelt tagokat, akik a Magyar Pædagogiót helytelen címzés miatt késedelmesen kapják kézhez, szíveskedjenek helyes lakcímküket velem mielőbb közölni. Egyáltalában a nyilván tartás érdekében kérem a tisztelt tagtársakat, hogy minden címváltozást velem haladéktalanul közöljenek.

Dr. Bozóky Endre,

kir. tan., áll. középisk. igazgató, pénztáros
Budapest, II., Albrecht-út 31.

Pályázat.

A Magyar Pædagogiai Társaság pályázatot hirdet a következő tárgyra:

Készíttessék az *eddig irodalom s esetleges önálló kutatások felhasználásával kimerítő dolgozat Péterfy Sándor élete és munkássága* címen.

A pályadíj néhai György Aladár hagyományából 200 korona.

A jutalomtételre bárki versenyezhet magyar nyelvű dolgozattal, mely azonban három nyomtatott ívnél többre ne terjedjen.

A pályaművek a Magyar Pædagogiai Társaság titkári hivatalába (titkár: Dr. Gyulai Ágost Budapest, I., Lógodi-u. 9.) legkésőbb 1915 évi szeptember hó 1-ig nyújtandók be.

A pályairatok negyedrébten, tisztán írva, lapszámozva és kötve legyenek.

A szerző nevét, állását és lakását tartalmazó zárt pecsétetes levél ugyanazon jelige álljon, mely a pályamű homlokán olvasható. A jutalom a viszonylag legjobb munkának csak az esetben adatik ki, ha az magában véve is méltónak találtatik a díjazásra.

A pályadíj a művek bírálata után a Társaság 1916. évi január havi elnökségi ülésén fog odaitéltetni s a pályázat eredménye az 1916. évi jubiláris nagygyűlésen fog kihirdettetni.

A nyertes pályamű a Társaság folyóiratában fog közzététtetni a szokásos tiszteletdíj engedélyezése mellett. Főntartatik a szerzőnek azon joga, hogy a Magyar Pædagiában megjelent dolgozattól tetszés szerinti példányban különnyomatot készíttethessen.

Budapesten, 1914. január 17-én.

A Magyar Pædagogiai Társaság.